

Stanowisko
Konwentu Powiatów Województwa Podkarpackiego
dotyczące obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody
z dnia 26 marca 2012r.

W związku z rozpoczętą ponownie procedurą rozpatrywania przez Sejm RP obywatelskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r., który zakłada zmianę przepisów ustawy w zakresie tworzenia i zmiany granic parków narodowych oraz sposobu odwoływania dyrektorów tychże parków, Konwent Powiatów Województwa Podkarpackiego wyraża swoje negatywne stanowisko dla proponowanych zmian w cytowanej ustawie, oraz wnosi o jego odrzucenie.

Obywatelski Projekt wprowadza zasadnicze zmiany w art.10.ust 2, w którym procedurę uzgadniania z właściwymi miejscowo organami uchwałodawczymi jednostek samorządu terytorialnego przy tworzeniu, likwidacji i zmiany granic parku narodowego, zastąpiono opiniowaniem. W art. 101, odwołanie dyrektora parku z przyczyn podanych w art. 52 i 53 Kodeksu pracy, uzależniono od opinii Państwowej Rady Ochrony Przyrody.

Konwent Starostów Województwa Podkarpackiego wyraża swój stanowczy sprzeciw wobec proponowanych zmian, co nie oznacza, negatywnego nastawienia do różnorodnych działań na rzecz ochrony przyrody. Rozumiemy, że skuteczna ochrona przyrody jest procesem koniecznym i zarazem trudnym, wymagającym od lokalnych społeczności wielu ważkich i kompromisowych decyzji, w związku z czym uważamy, że nikomu nie wolno decydować o utworzeniu bądź powiększeniu parku narodowego bez uwzględnienia argumentów i potrzeb lokalnej społeczności. W ostatnich latach samorządy niejednokrotnie swoimi działaniami zarówno infrastrukturalnymi, jak i edukacyjnymi udowodniły, że środowisko naturalne jest jednym z głównych priorytetów ich działalności, co znajduje potwierdzenie w procesach wykorzystania funduszy strukturalnych na realizację różnorodnych działań środowiskowych.

Samorząd lokalny ma konstytucyjne i wynikające z ustawy samorządowej prawa do reprezentowania spraw lokalnej społeczności i zarządzania terytorium gminy czy powiatu oraz konsultowaniu kluczowych dla nich poczynań. Nie możemy uznać prawa wpływu na tworzenie czy też rozszerzanie parku różnego rodzaju organizacji społecznych, tylko zajmujących się wybraną dziedziną życia i nie ponoszących przed nikim odpowiedzialności,

do równorzędnego głosu z instytucją powołaną z woli lokalnej społeczności, reprezentującej jej różnorodne interesy, odpowiadającej za zapewnienie jej podstawowych potrzeb.

Obecnie obowiązujące przepisy ustawy, dające samorządom prawo uzgadniania utworzenia parku narodowego oraz zmian jego granic nie pozostają w sprzeczności ani z Konstytucją RP, ani z Europejską Kartą Samorządu Terytorialnego, są wręcz odpowiedzią na zapisy w nich zawarte (np. art. 16 i 87 Konstytucji, zapisy wszystkich punktów artykułu 4 Europejskiej Karty ST). Obowiązująca ustawa nie hamuje też realizacji różnorodnych dokumentów strategicznych kraju takich, jak np. „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016”, „Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju - Polska 2025”, czy „Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań na lata 2007–2013”. Poszerzenie obszarów chronionych jest jednym z wielu dziesiątek zadań opisanych w niniejszych dokumentach. Formą, w której dokonywane jest uzgodnienie, czyli uchwała organów uchwałodawczych jednostek samorządu terytorialnego, w granicach administracyjnych, w których zlokalizowany jest park narodowy może stanowić przedmiot zaskarżenia do sądów administracyjnych, w związku z tym uznawanie prawa do uzgodnień, jako sarmackiego „liberum veto” o którym czytamy w uzasadnieniu do zmian, mija się nie tylko ze stanem faktycznym ale jest daleko posuniętą demagogią. Głęboko krzywdzącym dla samorządów jest stwierdzenie, że przez 10 lat obowiązywania przepisów ustawy samorzady skutecznie blokowały powstanie nowych parków narodowych. Przez ostatnie 10 lat znaczna część naszego kraju została objęta ochroną w ramach Europejskiej Sieci Obszarów Chronionych Natura 2000, która z jednej strony nakłada szereg ograniczeń, z drugiej zaś daje bardzo dobre narzędzia do ochrony cennych gatunków, ich siedlisk oraz krajobrazów. Instrument ten z przyczyn niezależnych od samorządów nie został do tej pory odpowiednio wykorzystany.

Popieramy niezmiennie negatywne stanowisko Rady Powiatu Bieszczadzkiego dotyczące projektu utworzenia Turnickiego Parku Narodowego. Powiat Bieszczadzki już obecnie objęty jest w całości różnymi formami ochrony przyrody i są to formy wystarczające. Tworzenie następnej, najwyższej formy ochrony nie prowadzi do poprawy stanu środowiska a będzie miało negatywne skutki ekonomiczne i społeczne.

Stoimy na stanowisku, że przedłożony projekt ustawy narusza art. 118 Konstytucji, ponieważ nie tylko nie przedstawia skutków finansowych jej wprowadzenia, a wręcz stwierdza, że takiego skutku ustawa nie przyniesie. Powoływanie, czy powiększanie parków z uznaniem

za cel publiczny, oraz późniejsze ich funkcjonowanie, pociąga za sobą szereg następstw natury prawnej związanych z gospodarką nieruchomościami, istnienie parku ma znaczący wpływ na politykę przestrzenną danego obszaru, jego gospodarkę leśną, rolną, turystykę, to potężne nakłady z budżetu państwa, a także poważne uszczuplenie budżetów lokalnych samorządów.

Propozycje regulacji dotyczących powoływania i odwoływania dyrektora parku mają charakter wybiórczy i nie mają żadnego uzasadnienia merytorycznego.

Postulujemy więc aby prace parlamentarne dotyczące zmian ustawy o ochronie przyrody dotyczyły całości problemu parków narodowych w szczególności zaś oceny skutków społeczno – gospodarczych. W związku z czym podnosimy kwestię wprowadzenia subwencji ekologicznej dla gmin, na obszarach których znajdują się obszary chronione. To ważne elementy planowania, stosowane na całym świecie, których u nas brakuje.

Łańcut, 26 marzec 2012r.

Przewodniczący Konwentu Powiatów
Województwa Podkarpackiego

Józef Michałik
Starosta Lubaczowski

